

ขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมของแปลงทดลองเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวที่ปลูกในสภาพดินเค็มทางภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

Optimum Plot Size and Shape for Rice Varietal Trial in Salinity soil in Northeastern Region

จันทนา สรสิริ

เสาวนีย์ พิสิษฐพันธ์

พัชนี กำเหนิดรัตน์

สวณีย์ ทองครองทรัพย์

ศรีอุไร กุศลธรรม

ประกอบ สิงศิริตัน

ถนอมจิตร ฤทธิมนตรี¹

สมมิตร ทับทิม²

ฝ่ายวิเคราะห์ทางสถิติ

กองแผนงานและวิชาการ

บทคัดย่อ

วิจัยหาขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมของแปลงทดลองเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวที่ปลูกในสภาพ ดินเค็มทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปี 2531 ที่สถานีทดลองข้าวขอนแก่น และ สถานีทดลองข้าวสกลนคร โดยปลูกข้าวเป็นผืนใหญ่ติดต่อกัน ใส่ปุ๋ย และป้องกันกำจัดศัตรูข้าว โดยสม่ำเสมอ (ปลูกแบบ uniformity trial) ในสภาพนา 2 สภาพ คือ นาชลประทานและ นาหน้าฝนในแต่ละสถานีปลูก สภาพละ 1 แปลง โดยในสภาพนาชลประทานปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 ในสภาพน่าน้ำฝนปลูกข้าว กข. 15 ที่สถานีทดลองข้าวขอนแก่น ดินนามีความเค็มเล็กน้อย มีสื่อการนำไฟฟ้าขนาดประมาณ 1.2-1.5 มิลลิโหมห์ต่อเซนติเมตร ทำการปลูกข้าวแปลงละ 100 แถว ๆ ละ 198 กอ เก็บเกี่ยว 96 แถว ๆ ละ 192 กอ ที่สถานีทดลองข้าวสกลนคร ดินนามีความเค็มมาก มีสื่อการนำไฟฟ้าประมาณ 4-6 มิลลิโหมห์ต่อเซนติเมตร ทำการปลูกข้าวแปลงละ 100 แถว ๆ ละ 150 กอ เก็บเกี่ยว 96 แถว ๆ ละ 144 กอ เก็บเกี่ยวผลผลิตแยกเป็นแต่ละ หน่วยย่อย (เก็บ 1 แถว ๆ ละ 8 กอ) ติดต่อกันโดยเว้นแถวริมรอบนอก นวด ฝัด ทำความ สะอาดและชั่งน้ำหนักข้าวแต่ละหน่วยย่อย แล้วปรับเป็น น้ำหนักที่ความชื้นมาตรฐาน 14% นำ ข้อมูลไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยค่าความแปรปรวน ค่าสัมประสิทธิ์ ของความแปรปรวนของขนาด เนื้อที่ต่าง ๆ ที่รูปร่างต่าง ๆ กัน แล้วหาความสัมพันธ์ระหว่าง ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน (Y) กับขนาดเนื้อที่ที่เก็บเกี่ยว (X) โดยใช้สมการ $Y = aX^b$ การวิจัยในปีนี้เป็นการศึกษาซ้ำเป็นปีที่ 2 ซึ่งผลของการวิจัยสรุปได้ว่าเนื้อที่เก็บเกี่ยวควรมีขนาด 5 ตารางเมตร รูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว

¹ สถานีทดลองข้าวขอนแก่น

² สถานีทดลองข้าวสกลนคร